

Asia: VN/5283/2020

Hallituksen esitys ulkomaalaislain 5 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1. Esitys selkeyttää ja nopeuttaa oleskelulupaprosessia. Tämä on erittäin tervetullutta. Nykytilanteessa oppilaitokseen hyväksytyjen ulkomaalaisten opiskelijoiden opintojen aloitus voi viivästyä jopa yli lukukauden, sillä oleskelulupaa ei myönnetä ajoissa. Tämä on täysin kestämatön tilanne niin opiskelijoiden kuin oppilaitoksen näkökulmasta, eikä tee Suomesta vetovoimaista kohdetta ulkomaalaisille opiskelijoille. Tarve nopeuttaa ja sujuvoittaa oleskelulupaprosessia pätee myös ulkomaalaisen työvoiman rekrytointiin. Työnantajat kärsivät tilanteessa, jossa he ovat löytäneet osaavan työntekijän, mutta työn aloitus viivästyy oleskelulupaprosessin hitauden vuoksi. Oleskelulupaprosessin nopeuttaminen työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton kasvun mahdollistamiseksi on erittäin tärkeää.
2. Lupaprosessiin ja sen etenemiseen liittyvän tiedon tulee olla sitä tarvitsevien osapuolten saatavilla. Käytännössä tämä tarkoittaa työperusteisen luvan kohdalla työnantajaa ja opiskelun perusteella myönnettävän luvan kohdalla oppilaitosta. Tällä hetkellä tiedon siirtyminen eri osapuolten välillä on erittäin hankalaa, joskus jopa mahdotonta. Hakuprosessia voisi sujuvoittaa pyytämällä hakemusvaiheessa hakijalta luvan tiedon siirtämiseen työnantajalle tai oppilaitokselle, mikäli lainsäädäntö ei suoraan salli tiedon siirtämistä osapuolten välillä. Usein oleskeluluvan hakija on yhteydessä työnantajaansa tai oppilaitokseen oleskelulupaansa ja hakemusprosessiin liittyvissä asioissa kaivatessaan neuvoja tai esimerkiksi liitteitä hakemukseensa. Tämän vuoksi tiedon jakaminen ja saaminen on perusteltua. On helpompaa, jos myös työnantaja tai oppilaitos voi toimia suoraan Maahanmuuttoviraston kanssa hakijan asioissa.
3. Työnantajien sertifiointi on hyvä ehdotus, jos sen kautta pystytään nopeuttamaan hakuprosessia.
4. Hakijoiden kuuleminen etäyhteyksin on erittäin tervetullut ja asiakasystävällinen mahdollisuus. Suomella ei ole edustustoja kaikissa valtioissa ja/tai ajanvaraukset ovat niin ruuhkautuneita, ettei ajanvarausta ole saatavilla kohtuullisessa ajassa. Matkustaminen edustustoon eri alueelle tai jopa eri

valtioon on vaikeaa, hidasta ja aiheuttaa huomattavia kustannuksia hakijoille. Prosessien nopeuttamiseksi kannatamme myös yhteistyötä esimerkiksi Pohjoismaiden edustustojen välillä kuulemisien järjestämiseksi. On paljon valtioita, joissa Suomella ei ole edustustoa, mutta jollakin Pohjoismaalla on.

5. Kaikkien osapuolten näkökulmasta eri lupakategorioiden vaatimusten yhtenäistäminen

sujuvoittaa ja helpottaa prosessia. Vaatimusten yhtenäistämisen myötä on myös todennäköisempää, että hakija pystyy hakemaan oikeaa lupaa ja täyttämään hakemuksen huolellisesti ja liittämään tarvittavat asiakirjat jo hakemuksen jättövaiheessa, mikä vähentää täydennyspyyntöjen tarvetta.

6. On perusteltua, ettei 75§ (Suomessa tutkinnon tai tutkimuksen suorittaneen oleskelulupa) sovelleta työntekijän oleskelulupaa koskevaa tarveharkintaa (TE-toimiston osapäätös). Lisäksi on perusteltua, että riittävän toimeentulon voi jatkossa muodostua useammasta eri lähteestä saaduista ansioista.

Raivo Petri
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy

Sevonius-Male Mia
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy